

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Københavns Kommune
Att.: Linnea Fosdal Stern
Via e-post: linfos@kk.dk

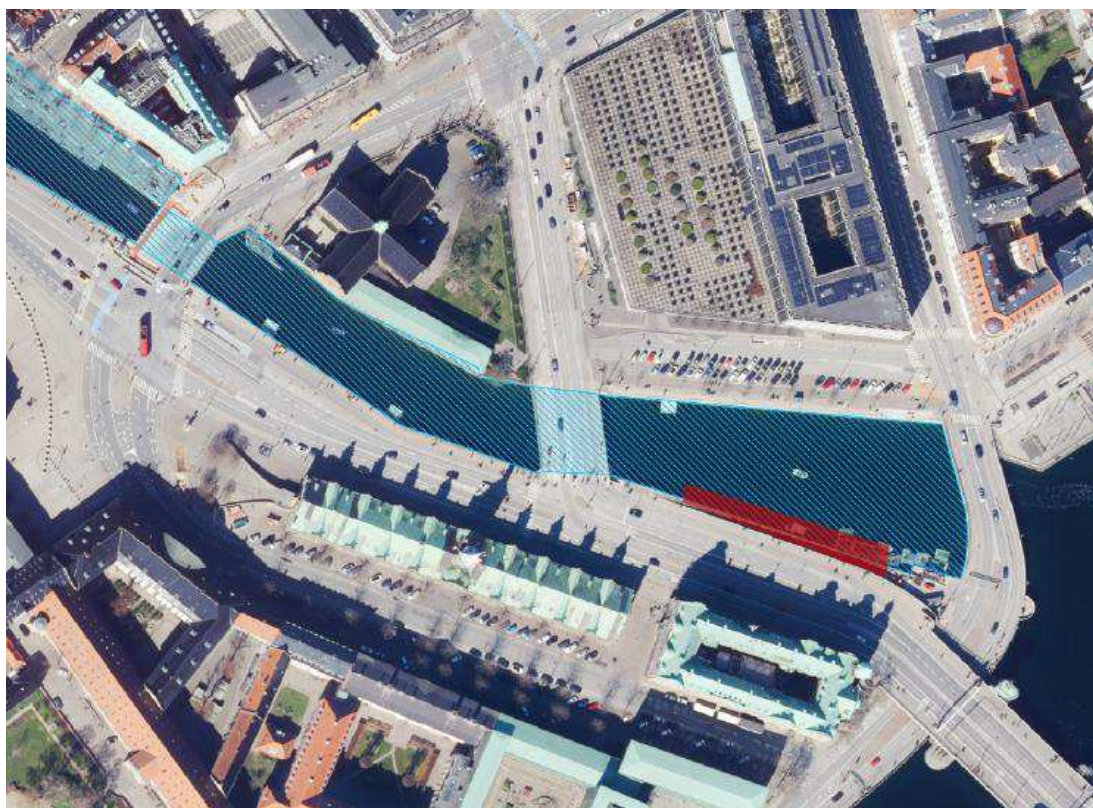
Retten i Hillerød
Sdr. Jernbanevej 18B
3400 Hillerød
Tlf.: 20 12 28 42

kobenhavn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
FN-KBH-3-2023

Den 8. juni 2023

Københavns Kanaler – Udvidelse af Kayak Bar

Over for fredningsnævnet er der ansøgt om dispensation til udvidelse af Kayak Bar i Børsgraven, beliggende Børskaj 12 i København. Fredningsnævnet har ved afgørelse af 1. november 2013 (FRS nr. 15/2013A) meddelt dispensation til den nuværende aktivitet i form af to pontoner. Aktiviteten ønskes udvidet til yderligere tre flydepontoner og fem nye fortøjningspæle. Projektet er nærmere beskrevet i bilag til ansøgningen. Den ansøgte placering er vist med rød markering på følgende fotografi:

Fredningsforhold

Børsgraven er omfattet af fredningen af Kanalerne i København, der er endelig gennemført ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 28. april 2015.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

§ 1. Det er fredningens formål

- 1) at sikre kanalerne, bolværkerne og den dertil knyttede beplantning som elementer i bymiljøet,
- 2) at værne om de kulturhistoriske, rekreative og naturmæssige værdier, der knytter sig til kanalerne,
- 3) at beskytte kanalerne som levende kulturmiljøer og sikre rammer for en aktiv videreførelse af deres anvendelse til besejling og andre formål, herunder forankring af skibe og både samt fartøjer og andre flydende konstruktioner med en bygningsmæssig anvendelse (hus både), og
- 4) at sikre og regulere offentlighedens ret til færdsel og aktiviteter i områderne.

§ 2. Der må ikke foretages ændringer af bolværkerne, herunder deres forankring, kanalernes udstrækning, bund- og vegetationsforhold eller lignende, medmindre det er tilladt i de efterfølgende bestemmelser.

...

§ 4. I forbindelse med vedligeholdelse og periodisk fornyelse af bolværker, brofæster og broer kan der foretages mindre ændringer af deres udformning, herunder mindre niveauændringer (løft eller sænkninger) som led i arbejder i de tilstødende gader eller til imødegåelse af oversvømmelse. Stk. 2. Der må til bolværkernes synlige dele alene anvendes naturmaterialer i form af natursten, træ, som skal fremstå uden bemaling eller anden synlig overfladebehandling. Egnede materialer fra de bestående bolværker skal i videst mulige omfang genanvendes ved reovering. Stk. 3. Sammenhængende bolværksstrækninger skal have et harmonisk udtryk med ensartet materialevalg og forløb uden unødige knæk, medmindre der er en historisk begrundelse for forskelle mellem dele af bolværket. Hvor sammenhængende bolværker har mistet det harmoniske udtryk i forbindelse med reoveringer og lignende, skal sammenhængen genoprettes ved en fremtidig reovering. Stk. 4. Københavns Kommune kan tillade, at bolværkernes forløb, herunder brofæster, under en reovering fremrykkes fra den eksisterende bolværkskant med indtil 50 centimeter, i det omfang kanalens bredde tillader det, og det i øvrigt må anses for sagligt velbegrunder. Der skal i givet fald med Københavns Kommune som påtaleberettiget tinglyses en forpligtelse på ejendommen, hvorefter ejendommens ejer har pligt til at rykke bolværket tilbage til den oprindelige bolværkskant i forbindelser med den førstkommende reovering. Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 4 finder ikke anvendelse for bolværksstrækninger, der allerede er fremrykket på baggrund af en dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50. fredningen er ikke til hinder for, at sådanne bolværker ved reovering rykkes tilbage til deres oprindelige forløb.

...

§ 8. Kanalerne kan benyttes til såvel lyst- som erhvervssejlad. Det er en forudsætning, at sejladen kan ske uden skade eller fare for skade på bolværker mv. bortset fra almindelig slitage og uden væsentlig negativ påvirkning af vandmiljø, bundvegetation og lignende.

§ 9. Der må ikke i kanalerne ske opfyldning eller anbringes faste indretninger, herunder fast anbragte skibe og andre fartøjer, der er genstand for bygningsmæssig udnyttelse af ikke rent forbigående art. Vandarealerne kan dog på nærmere angivne strækninger benyttes til placering af husbåde (fartøjer og andre flydende konstruktioner med en bygningsmæssig anvendelse) i overensstemmelse med en dispositionsplan, der udarbejdes af Københavns Kommune. Retten til placering af husbåde kan tidsbegrænses, jf. stk. 4.

Stk. 2. Dispositionsplanen skal respektere bestemmelserne i fredningen og skal sikre, at placeringer af husbåde respekterer besejlingen af kanalerne.

Stk. 3. Dispositionsplanen skal fastlægge omfanget af adgangen til placering af husbåde samt kravene til husbådernes størrelse, udseende og anvendelse, således at hensynet til kanalernes særlige miljø varetages. Der kan altovervejende kun placeres husbåde i form af ombyggede fartøjer, der oprindeligt er bygget til sejlads. I enkelte områder som Trangraven, der i kraft af kanalernes dimensioner og det omgivende bygningsmiljø's karakter er mindre følsomme, kan der også placeres enkelte husbåde bygget til formålet.

Stk. 4. I forbindelse med ændringer af dispositionsplanen kan det besluttes, at husbåde, der er placeret i henhold til en tidligere dispositionsplan, skal flyttes efter en nærmere bestemt årrække.

Stk. 5. Dispositionsplanen og senere ændringer til denne skal godkendes af Fredningsnævnet for København. Forud herfor skal Miljøministeriet, Kulturministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet have lejlighed til at udtale sig. Ved beslutning efter stk. 4 skal tillige ejere og brugere af de berørte husbåde have lejlighed til at udtale sig.

Stk. 6. Den første dispositionsplan skal foreligge senest 1 år efter fredningens gennemførelse.

...

§ 11. Der må ikke opsættes hegn eller andre former for afspærringer langs fredningsgrænsen eller indenfor fredningsområdet.

Stk. 2. Eksisterende hegn og afspærringer må ikke fornyes

...

Stk. 3. Eksisterende låger til bådklubbernes bådebroer kan fortsat holdes aflåst. Landgangsbroer direkte til private fartøjer og husbåde kan undtages fra offentlig adgang. *Stk. 4.* Der må ikke opsættes skilte, der begrænser almenhedens ret til adgang og ophold i fredningsområde

...

§ 14. For at skabe bedre adgang for offentligheden til og fra vandet, herunder for kajakker og lignende små både, kan der efter dispensation fra Fredningsnævnet for København etableres trapper og forsænkede bolværksstrækninger. Trapper og forsænkede bolværksstrækninger skal i udformning og materialevalg tilpasses det tilstødende bolværk og skal i øvrigt overholde de krav, der er fastsat i § 4.”

Der foreligger endnu ikke en godkendt dispositionsplan.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der findes ikke internationale naturbeskyttelsesområder i relevant afstand fra ansøgers ejendom.

Københavns Kommune har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelægelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Sagens behandling

Sagen har været sendt i høring hos Miljøstyrelsen, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, hos Danmarks Naturfredningsforening, DOF samt Friluftsrådet.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Københavns Kommunes fredningstilsyn har afgivet følgende høringssvar:

”Fredningstilsynet vurderer at dele af projektet kan have karakter af en forsænket bolværksstrækning og dermed hører under bestemmelsen i § 14, som muliggør trapper og bolværksstrækninger. Der er krav om, at de er offentlige tilgængelige jf. § 14 og der må ikke sættes hegn eller afspærringer jf. § 11. Derudover skal der jf. § 4, stk. 2 og 3 anvendes naturmaterialer og bolværksstrækningen skal have et harmonisk udtryk.

Det er fredningstilsynets vurdering at der skal dispenseres efter fredningens § 14, under hensyn til fredningens §§ 4 og 11.

Placering af seks shelters på en ponton, har karakter af en husbåd, bygget til formålet. Det fremgår af ansøgningen, at der i dagtimerne er offentlig adgang og adgang til tagene. Der er endnu ikke en godkendt dispositionsplan for husbåde i kanalerne. Natur- og Miljøklagenævnet har bemærket i fredningsafgørelsen, at der ikke bør tillades ”moderne” husbåde i Børsgraven af hensyn til det omkringliggende byggede miljø.

Der er tidligere dispenseret til forskellige former for forsænkede bolværker samt pontoner med offentlig adgang i kanalerne. Fredningstilsynet vurderer der kan dispenseres til denne del af projektet.

Pontoner med shelters, vurderer fredningstilsynet må betragtes som en flydende konstruktion med en bygningsmæssig anvendelse, og derfor betragtes som en husbåd i fredningens forstand. Placering af pontoner med shelters er ikke i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger til placering af ”moderne” husbåde i Børsgraven.

Fredningstilsynet finder at det er sandsynliggjort at besejlingen af kanalerne kan fortsætte som før.”

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt sig imod projektet og gjort gældende, at det strider imod formålsbestemmelserne i fredningsvilkårenes § 1, stk. 2 og 4. Derudover mener Danmarks Naturfredningsforening, at projektet er for stort og omfatter projekter uden umiddelbar tilknytning til vandet.

Friluftsrådet har udtalt sig imod projektet og gjort gældende, at projektet er for stort og omfatter aktiviteter, der er uden tilknytning til vandet.

I afgørelsen har deltaget dommer Søren Holm Seerup (formand), Lars Thiim (udpeget af miljøministeren) og Jakob Hougaard (udpeget af Københavns Kommune).

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved afslag til den del af projektet, der angår ponton med shelters. I øvrigt meddeles dispensation til projektet på følgende vilkår:

- Pontonerne skal være offentligt tilgængelige
- Der må ikke sættes hegn eller afspærringer op
- Der skal anvendes naturmaterialer, og bolværkstrækningen skal have et harmonisk udtryk.

For så vidt angår afslag på ansøgning om ponton med shelters har fredningsnævnet lagt vægt på, at dette vil have karakter af en husbåd af en art, som efter fredningsnævnets vurdering ikke vil passe ind i det billede af husbåde, som fredningen sigter mod at opretholde.

I øvrigt har fredningsnævnet lagt vægt på, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, men tværtimod tilgodeser fredningens formål om at beskytte kanalerne som levende kulturmiljøer og sikre rammer for en aktiv videreførelse af deres anvendelse til besejling og andre formål.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Søren Holm Seerup
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Kayak Bar, Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.